

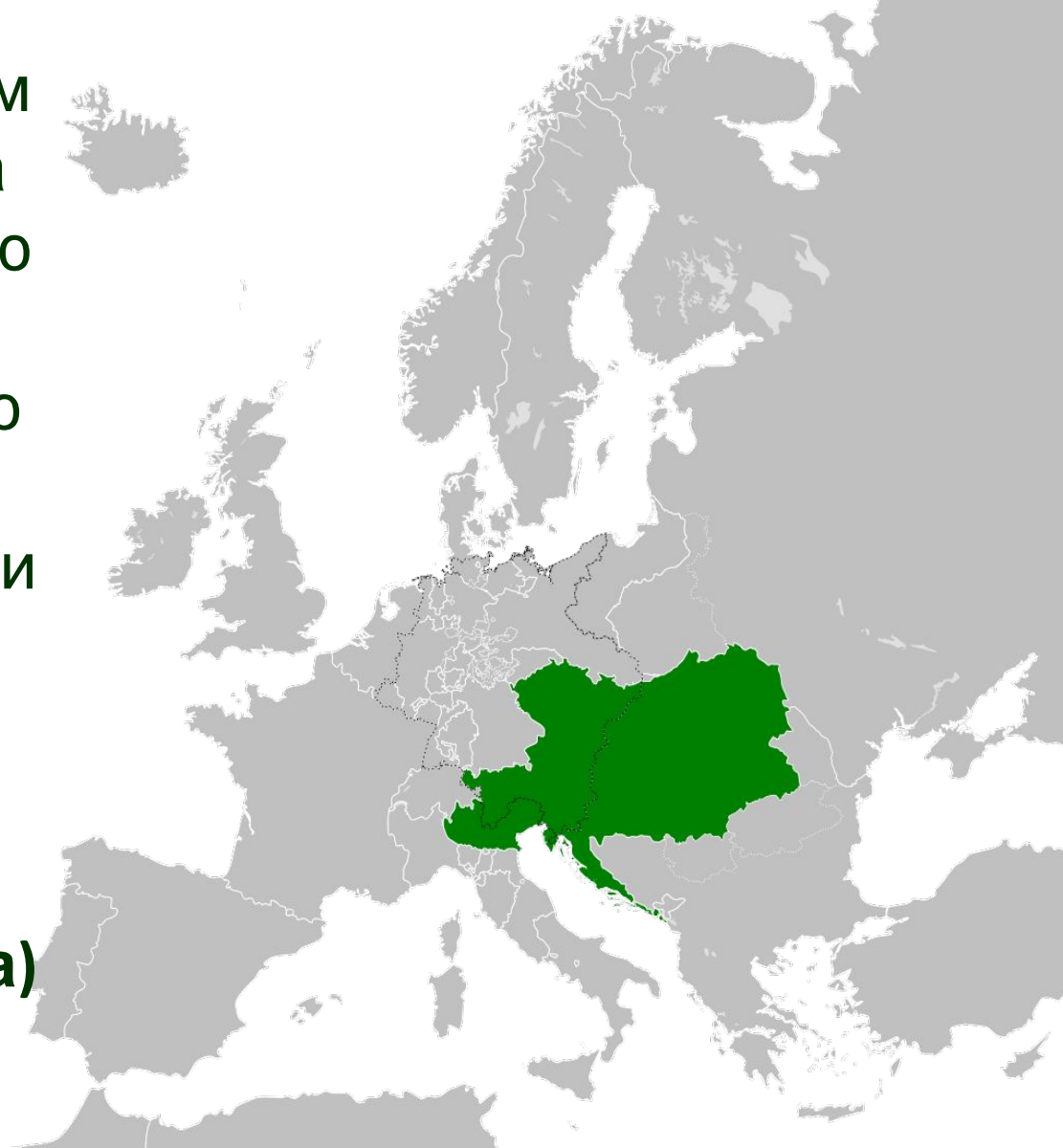
Австрійська та Російська імперії

Особливості політичного, суспільного та економічного життя Австрійської імперії

За своїм державним устроєм Австрійська імперія була абсолютною монархією з необмеженою владою імператора. Роль дорадчих органів при імператорі виконували:

Придворна військова рада

Гофрат (Палацова рада)
Таємна рада

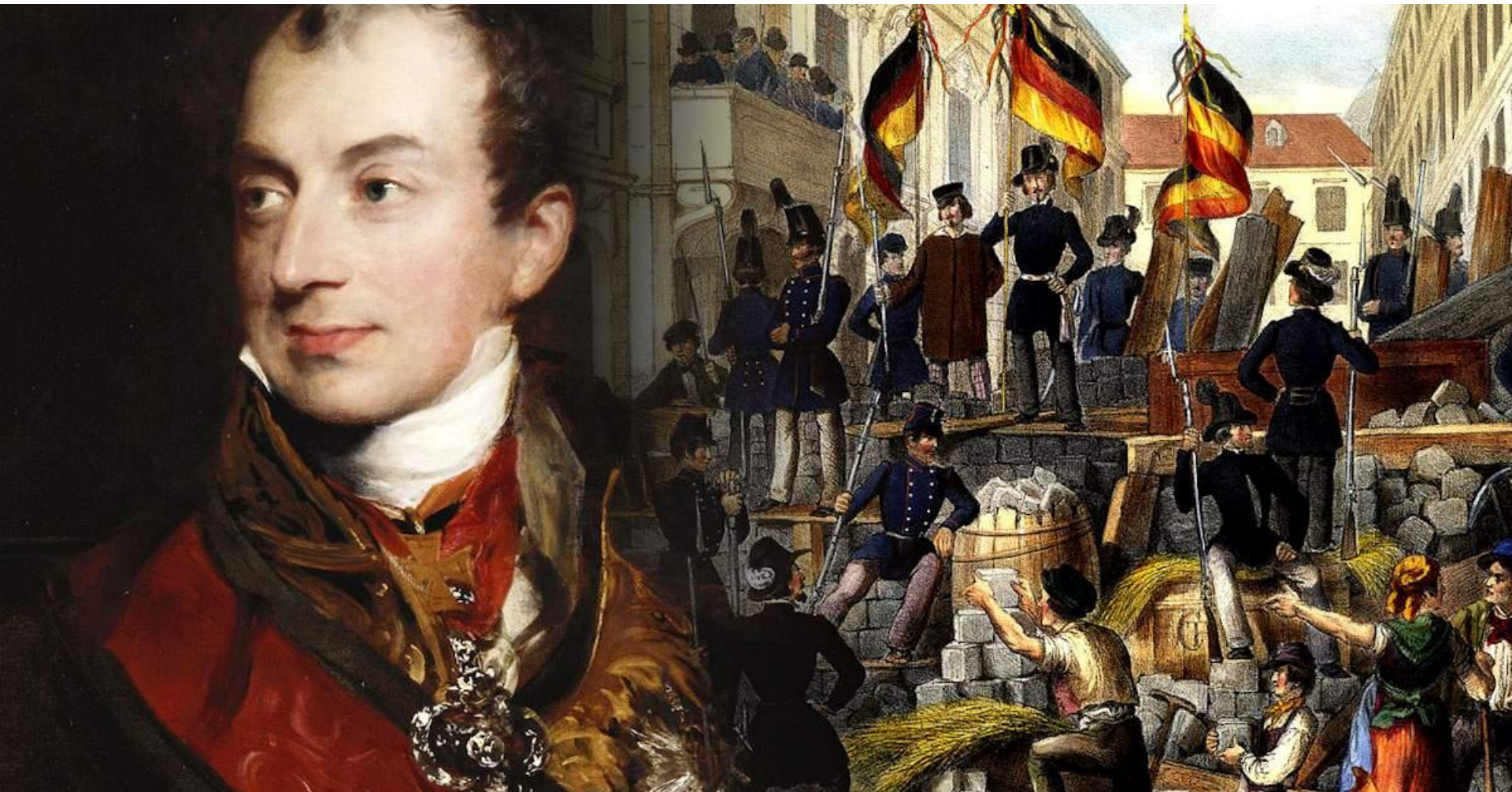

Клеменс Меттерніх

Імператор призначав склад уряду й **канцлера**, що був його керівником. За правління Франца I (1806—1835 рр.) та Фердинанда I (1835—1848 рр.) визначальну роль в імперії відігравав міністр закордонних справ і фактичний глава уряду в 1809—1821 рр. та канцлер у 1821-1848 рр.

Клеменс Меттерніх

У внутрішній політиці К. Меттерніх намагався засобами політичної реакції зберегти панування над неавстрійськими народами імперії, які в цей час переживали період національного відродження. Однак подолати революційний рух в Австрії К. Меттерніх не зміг

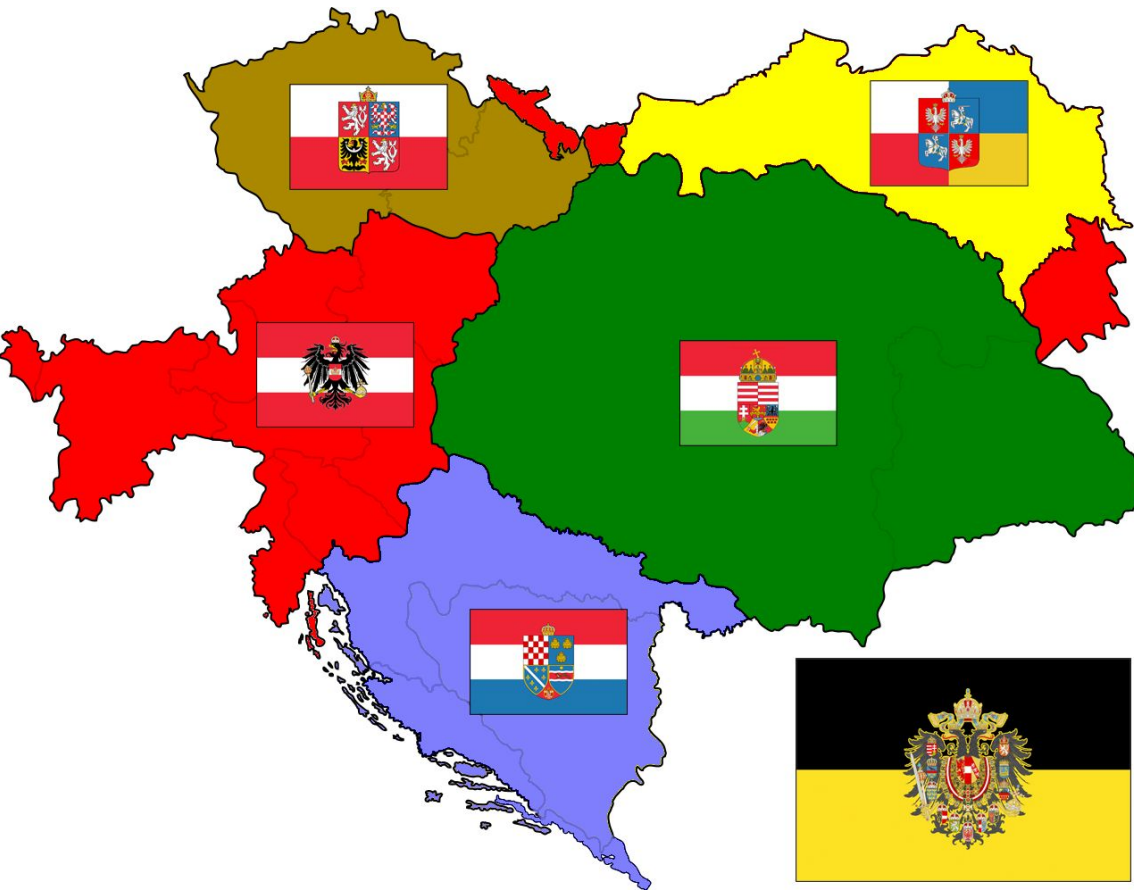

Австрійська імперія мала територію 576 тис. км² і була другою за розмірами після Росії. У Європі її називали «**клаптиковою монархією**», оскільки вона складалася з адміністративних утворень (королівства, провінції тощо) із багатонаціональним населенням

У середині XIX ст. із близько 37 млн її жителів австрійські німці становили 7 млн, слов'янські народи — 18 млн, мадяри (угорці) — 5 млн осіб

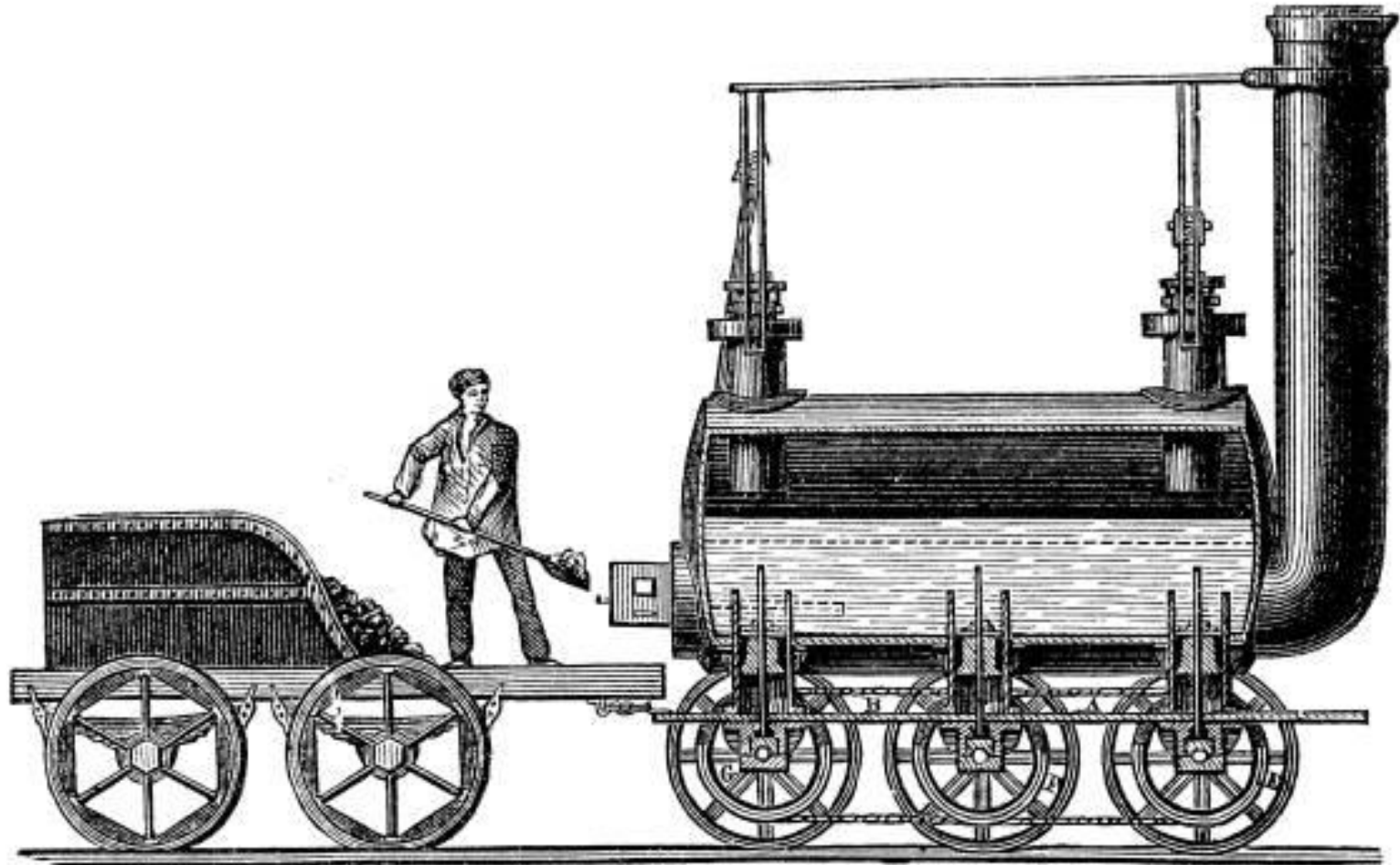
Утримуючи владу в такій державі, австрійці дотримувалися давнього імперського принципу «розділяй і володарюй». Через політику К. Меттерніха народи багатонаціональної Австрійської імперії страждали від політичного та духовного гноблення. Звичним явищем стали таємні суди, політичний нагляд тощо.

Зростання впливу Австрії на європейські справи не супроводжувалося досягненнями в розвитку її економіки. У 1815-1847 рр. вона залишалася аграрною країною, дві третини жителів якої працювали в сільському господарстві. Однак його розвиток стримувало збереження залишків феодальних відносин

Втручання влади перешкоджало розвитку промисловості Перша в імперії парова машина з'явилася на фабриці в Брно в 1816 р. Наприкінці 20-х рр. в Австрії було лише 11 парових машин, у 40-х рр. - 30, у середині XIX ст. - 900.

Будівництво залізниць в імперії розпочалося в 1828 р., але в 1846 р. їх протяжність становила лише 148 км.

Передберезневий період

Добу від 1830 р. до революції 1848-1849 рр. в історії Австрії називають **передберезневим періодом**

У цей час Австрію охопило громадсько-політичне піднесення. Представники більшості верств населення, за винятком правлячої верхівки, поділяли думку про необхідність здійснення в державі соціальних перетворень і реформування державного устрою.

Незважаючи на суттєві відмінності в поглядах, вони погоджувалися в необхідності:

встановлення обмеженої монархії

**запровадження основних громадянських і
політичних свобод**

**скликання представницького органу влади
із законодавчими функціями для прийняття
Конституції**

Іштван Сечені

На початку 30-х рр. ХІХ ст. граф **Іштван Сечені**, один із видатних діячів тогочасної Угорщини, розробив програму реформ, яка

ліквідацію залишків кріпосництва й заміну панщини найманою працею в сільському господарстві

ліквідацію ремісничих цехів

підтримку національної промисловості

створення Національного банку та мережі кредитних установ

Проте уряд К. Меттерніха відкидав навіть
можливість обговорення будь-яких перетворень в

METTERNICH

Національне відродження слов'янських народів Австрійської імперії

Велику роль у цьому відігравали слов'янські просвітителі, яких називали «будителями»

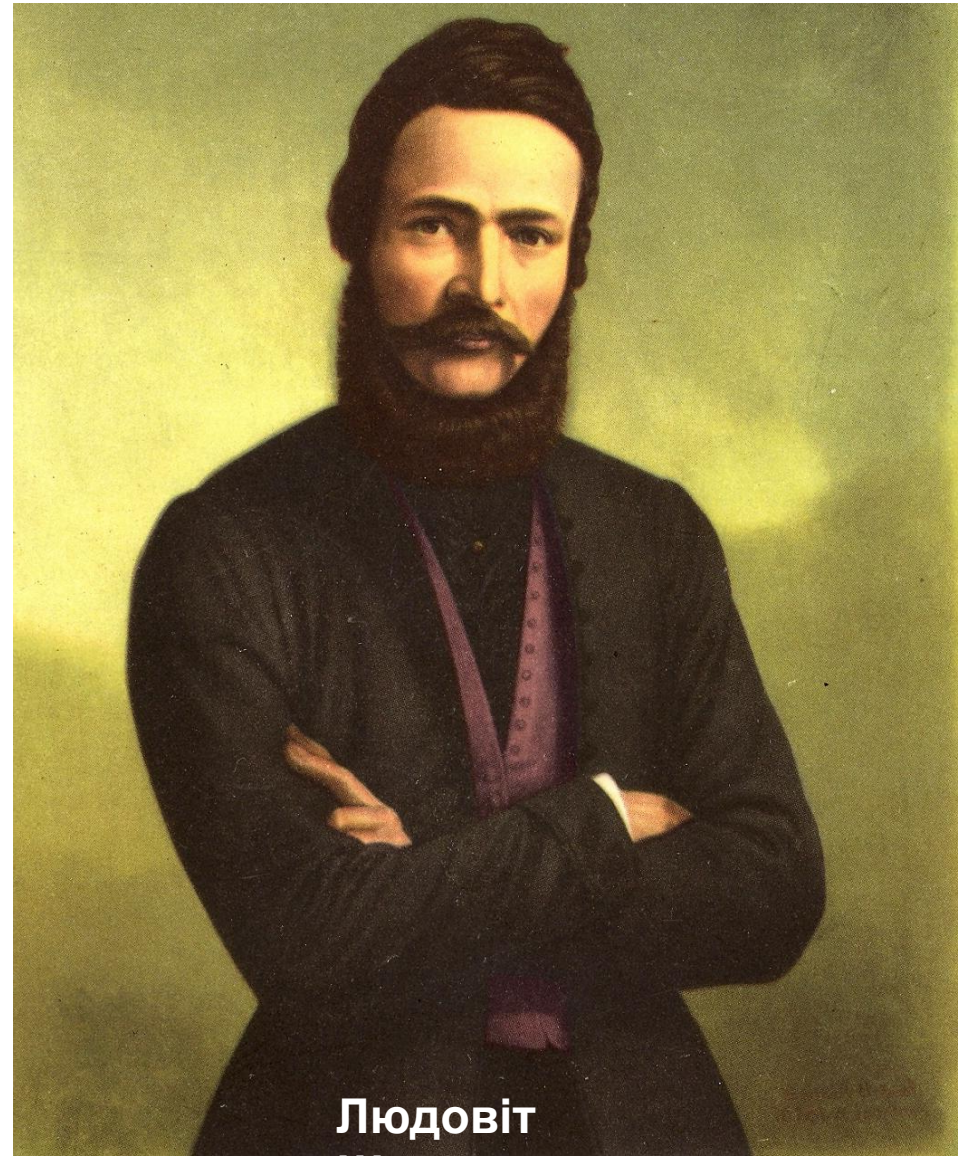
Чимало зробили для національного відродження чехів **Йозеф Добровський**, автор праць з історії мови та культури чехів, і **Йозеф Юнгман**, який створив підручник чеської літератури та чесько-німецький словник

Видатними діячами словацького відродження були **Ян Коллар**, поет, автор збірок словацьких народних пісень, і **Людовіт Штур**, який розпочав створення словацької літератури.

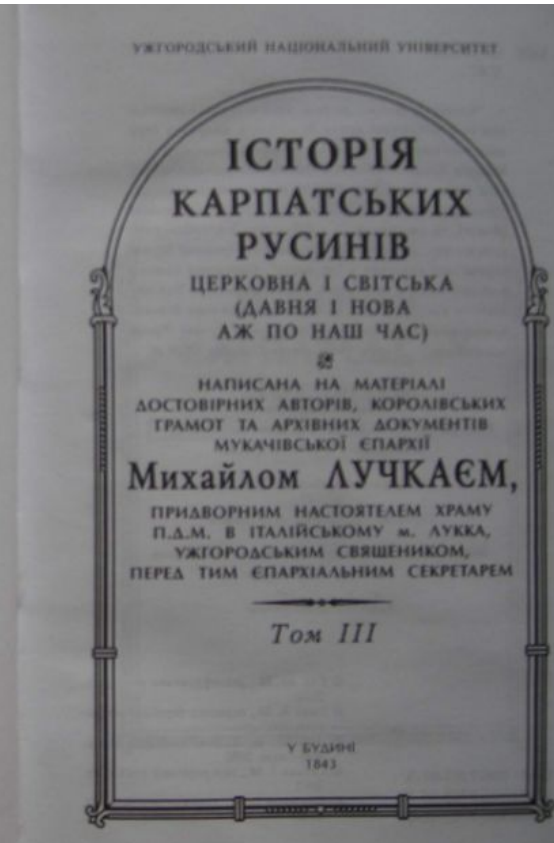
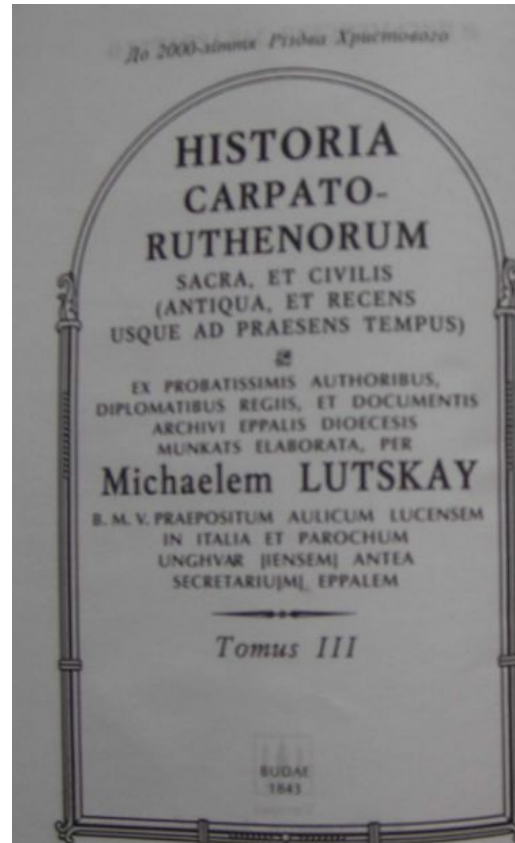

Ян

Людовіт

Вагомими були здобутки «будителів» західних українців, що перебували під владою Габсбургів. **Михайло Поп-Лучкай** створив першу на західноукраїнських землях «Граматику слов'яноруську» та шеститомну «Історію

Денис
Зубрицький

Історик **Денис
Зубрицький**
дослідив історію
галицьких українців,
корінного населення
краю, в «**Описі історії
народу руського**»

Особливості політичного, суспільного та економічного життя Російської імперії

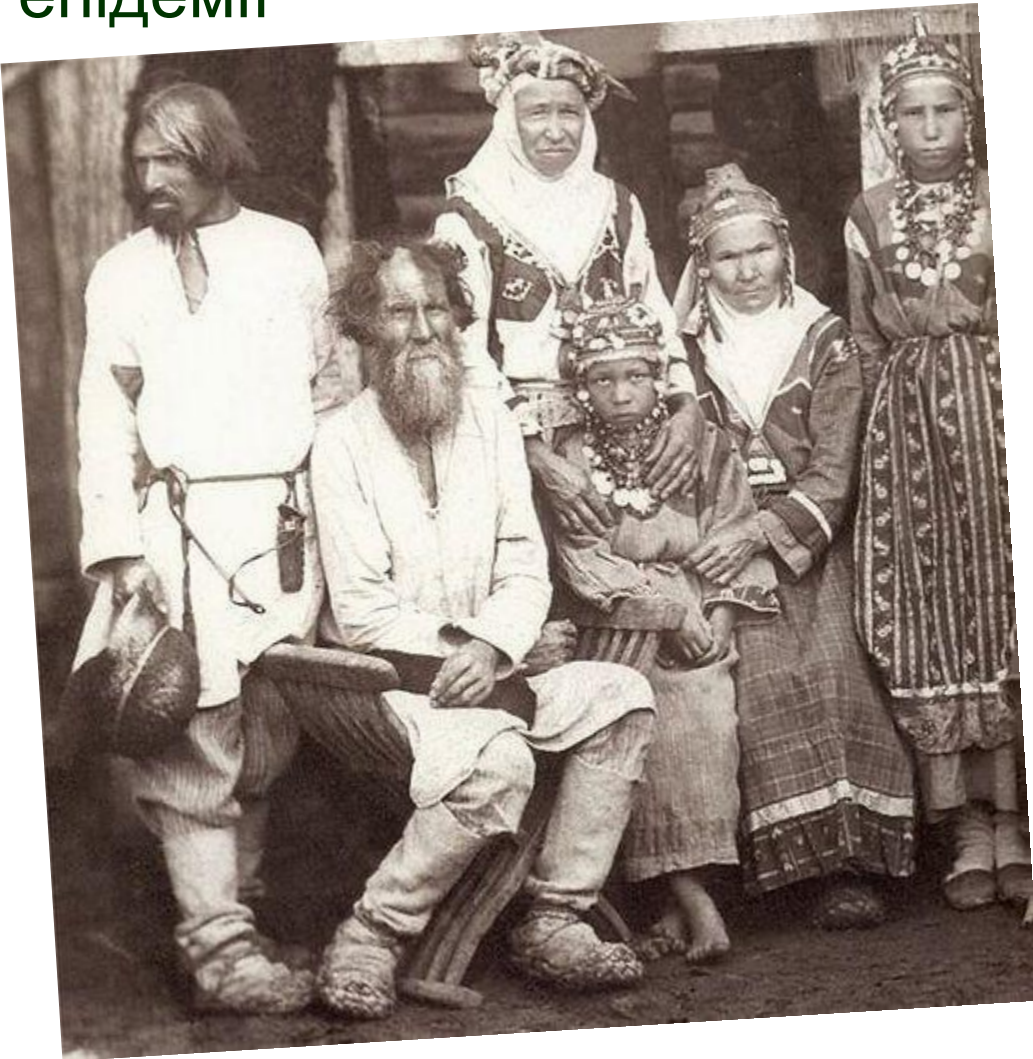

У період 1815-1847 рр. Російська імперія стала найбільшою за площею державою світу, що простягалася на величезних

Кількість населення імперії впродовж першої половини ХІХ ст. збільшилася із 37 до 69 млн осіб переважно завдяки приєднанню нових територій — Фінляндії, Царства Польського, Бессарабії, Північного Казахстану

Середня тривалість життя становила 27,3 року (у Великій Британії — 31,5 року) через велику дитячу смертність, нерозвиненість медичного обслуговування, періодичні епідемії

Чувашська родина 19

Російські селяни 19

Збори російських селянських старшин у Мирському

За складом населення Російська імперія була багатонаціональною державою, її народи сповідували всі світові релігії (християнство, іслам, буддизм), однак статус державної релігії мало лише православ'я

За структурою російське суспільство залишалося фактично феодальним із поділом на привілейовані (дворянство, духовенство, купецтво, козацтво) і непривілейовані стани (селянство і міщанство)

Найбільшим за кількістю станом було селянство — понад 30 млн осіб. Із них близько 20 млн становили кріпосні селяни

За політичним устроєм Російська імперія була самодержавною (абсолютною) монархією. Російський імператор мав необмежену владу. Конституції та парламентських установ у країні не існувало

Олександр

Правителями імперії в цей період були **Олександр I** та **Микола I**

Олександр I на початку свого правління підтримував проекти перетворення Росії на конституційну монархію, однак після розгрому Наполеона утвердився в думці, що саме самодержавство об'єднало народ для боротьби із французами, і тому не бажав його скасування

Микола I

Правління **Миколи I** розпочалося жорстоким придушенням виступу опозиційно налаштованих до самодержавства російських дворян та офіцерів. Микола I не підтримував ідей будь-яких змін в управлінні імперією та намагався «вдосконалити» його бюрократизацією та посиленням ролі поліції

Микола I

Сучасники розповідали, що одного разу Микола I спитав свого 15річного сина, майбутнього імператора Олександра II, на чому тримається управління багатомовною сім'єю народів, які населяють імперію. Спадкоємець престолу відповів: «На самодержавстві й законах». Микола I обурився: «Законах - ні! Лише на самодержавстві».

Однією з головних проблем внутрішньополітичного життя імперії стало кріпосне право. Влада не наважувалася на рішучі зміни, оскільки її опорою були дворяни — власники

Для національної політики імперії було характерне здійснення щодо неросійських народів політики національно-культурної асиміляції, ігнорування особливостей національного походження, їх русифікація

За рівнем свого економічного розвитку Російська імперія значно поступалася тогочасним провідним країнам Заходу. Промислова революція розпочалася в країні на межі 30—40-х рр. XIX ст. і розгорталася дуже повільно

Російська імперія була аграрною країною. Характер розвитку сільського господарства визначався пануванням кріпосницьких відносин. Урожаї були низькими, сільське господарство розвивалося за рахунок збільшення посівних площ із використанням примітивної техніки.

Рух декабристів